

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tujo državo 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spori in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnika, reklamacije in inzerate pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 51.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1917.

Leto XXX.

Čas velikega upanja.

V dobi pred Kristusom je bilo človeštvo zakopano v brezmejno bedo: v duševno temo pa tudi telesno stisko in nadlogo. Svet je hrepenel po rešitelju in Odrešeniku, kakor si želi bolnik blagodejnega zdravila, umirajoči svežega zraka, ožgana in izsušena zemlja hladčega dežja. Izraelsko ljudstvo je pričakovalo Odrešenika, zato je klicalo: »Gospod pošlji tistega, ki ga hočeš poslati!« Pa zdelo se je, da je vse zastoj. Rod za rodom se je pogrezal v grob, Odrešenika pa ni bilo. A upanja ljudstvo ni izgubilo; solze hrepenenja so bile že bolj gorke, prošnje bolj ognjevite: »Vi oblaki ga rosite...!« Čas poizkušnje je trajal dalje. Več ko štiri tisoč let so se ponavljale goreče prošnje in molitve. Potem se le, ko je priklopila stiska do vrhunca, je prišel Odrešenik in prinesel prebogate milosti ter zveličanje.

V podobni stiski se nahajamo sedaj tudi mi. Ves svet plava v morju gorjā, bede in trpljenja, in kljub prošnjam gorje ne mara še prenehati. Ljudje postajajo deloma že malodušni in nestrpni, ali pa se celo prepuste nevarnemu obupnemu razpoloženju. Nekateri so izgubili vse upanje, v njih srca se je naselila mrzlotā, otopelost jih je prevzela. Nobene cvetke nežne požnosti in tolažilne molitve ne požene več mrzlo srce. Večkrat moramo — žal — slišati: »Saj nič ne pomaga! Človek je ustvarjen, da trpi, potem je pa vsega konec!« Za božjo voljo, tega pa nikar! Tako ne smemo ne misliti, ne govoriti. Če tožite, tarnate, jokate — no, naj že bo; stokrat boljše, kakor pa če se zatopite v temno in mračno nevoljo, čmernost in obup. Najbolje je, če vse izročimo in prepustimo v otroškem zaupanju Bogu, ki v svoji neskončni in nam neumljivī modrosti vse tako urejuje, da doseže povsod in pa vselej svoje najsvetejše namene. Nam se

sicer zde dnevi poskušnje in trpljenja sila dolgi; a kaj so tri, štiri leta v primeri z večnostjo! Naš razum je majhen in kratek, zato bi bilo predrzno od nas, če bi hoteli prodreti v neskončno modre božje sklepe in naklepe, ki jih ima z nami. Določena je tudi že ura, ko nam hoče pomagati in dokončati čas preizkušnje. Ne nehajmo prositi, upati in čakati — to je pravo adventno razpoloženje v sedanji strašni vojski.

Staremu Tobiju, ki je bil v enakem položaju kakor marsikateri trpin sedanjega časa, je rekel nadangel Rafael: »Ko si molil v solzah in pokopaval mrliče, sem nosil jaz tvojo molitev pred Gospoda. In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je izkusila izkušnjava. Zdaj me je pa Gospod poslal, da te ozdravim.« (Tob. 12, 12.) — Tudi za nas pride čas leka in rešenja iz sedanjih stisk, morda prej kot mislimo. Zarja miru se že razprostira na obzorju! Naj se angelsko petje »Mir ljudem na zemlji« — vsestransko udejstvi že v teh božičnih dneh!

Zbližanje.

Tri leta smo govorili o miru, a v tem govorjenju so bile zavite le prošnje, le hrepenenje po miru, ker je manjkalo tal in zanesljive zaslombe. Celo zadnje leto, odkar je izšla od osrednjih velesil 12. dec. 1916 ponudba za mir in smo bili nekoliko bolj upravičeni, pričakovati preobrata za mir, se je vse pričakovanje razpršilo in spremenilo v prevaro. Med tem se je vojska nadaljevala; čas je delal v naš prid, Bog je skrbel za nas, tako da smo kar presenečeni ob ugodnih uspehih, ki so najboljši predpogoj za mir.

Poročilo, da se je z Rusijo dosegel orožni mir, nas navdaja s trdnim zaupanjem, da se bo mirovno delo razvijalo do

razveseljivih zaključkov. Sedaj lahko rečemo, da je storjen prvi resnični korak za ugotovitev našega hrepenenja po zbliznanju narodov v pravičnem miru; premosteno je brezdnov, ki je prej zabranjevalo medsebojni stik v boju nahajajočih se držav. Zdaj je nastopil zgodovinskovažen preobrat v sedanji vojski. Ruske homatije in poraz Italije je pospešil nenadno zbliznanje Rusije in osrednjih velesil. Kaj bo iz tega, kako se bo pogajanje razvilo — o tem zaenkrat še nismo in ne moremo biti na jasnem. Toliko lahko rečemo, da smo dospeli do neke točke v vojski, ki se ne da več izbrisati in uničiti, dasi bi to radl osobito Angleži in Američani.

V globoki ganjenosti čakamo v teh adventnih in božičnih dneh bližajočo se odločitev: »Glejte Gospod bo prišel in obiskal svoje ljudstvo v miru!« Prestolni govor našega cesarja je primeren uvod za pogajanja in za mir z Rusijo. Naj bi Vsemogočni blagoslovil to veliko delo ter podaril narodom Evrope spravo in mir!

Iveri.

Če si čmeren, poln puščoba in notranje nezadovoljnosti, — pojdi, poglej nedočajnemu otroku v oko. Iz tega očesa te gleda in svari ljubi Bog: Bodi kakor ta otročiček — pa boš srečen!

»Vsako veselje na zemlji ima vsajeno solzo v očeh; za vsako solzo se pa tudi dobi žarek veselja, ki naj ga ne manjka zlasti pri solzah, ki jih izvabi otroku skrb za dobro vzgojo. Žarek ljubezni bo pojasnil tudi te solze, ki otroku ne bo v škodo, marveč na korist za vse življenje.«

Oče izpričuje svojo ljubezen, četudi prime za palico. Otrok ne mara biti tepen, pa oče ne gleda na otrokovo voljo, marveč na njegovo korist. To stori, ker je oče, ki je poln ljubezni, ko kaznuje, in usmiljen, ko strahuje.

Sveti večer.

Svetle zvezde, kaj migljate?
 Jasen je vaš soj! ...
 K Jezusu ste prišle y svate,
 rojen je nocoj.

Svetle zvezde, kaj migljate?
 Vam trepeče soj!
 Gledate na bojne trate,
 kjer divja še boj!

Danes prišlo v borni hlev je
 Dete, kralj višav;
 angelov odmeval spv je:
 „Mir ljudem nižav!“

Zvezde, Kraljem pokazale
 ste do hlevca pot; —
 čete angelov so zbrale
 srečne se ondot.

Zvezde, zopet pokažite
 kraljem pravo pot;
 mir svečani prinesite
 zemlji vsepovsod!

Reten/ški.

Božič 1917.

Že v četrtič
sveti Božič
prišel je krvav;
že v četrtič
ne pojo nam
angelci z višav.
Mesto njih
grome topovi
z bojnih nam planjav.

Jaslice
četrto leto
stavimo ihteč;
v praznik mira
že v četrtič
čez ves svet hrumeč
angel smrti
prevladuje
in vihti krvavi meč.

Spet je Božič —
že četrti,
kar so naši fantje šli;
in se niso
še vrnili
naši ljubljenci!
— Ah, in nikdar
več ne bodo
se vrnili vsi!...

Vide.

Pregled po svetu.

Iz avstrijske delegacije. Zastopnik dr. Korošec je med drugim navajal tudi pritožbe proti preganjanju Jugoslovanov med vojsko, naštel več posameznih dejanj ter izjavil, da njegova stranka kljub osebnemu spoštovanju do vojnega ministra ne more glasovati za vojni proračun. — Na dr. Korošceva izvajanja o preganjanju Jugoslovanov za časa vojne je vojni minister pl. Stöger-Steiner odgovoril tole: Vojno vodstvo je v tem edino s celokupnim prebivalstvom, da se morajo vse krivice in napake, naj-so se zgodile od katerekoli strani, najostreje obsoditi. Najgloblje obžaluje žrtve takega postopanja. Armadno vodstvo je seveda vedno pripravljeno, da v vsakem takim slučaju izvede najstrožjo preiskavo in krivce kaznuje. Minister prosi delegate, naj mu podajo natančnejše podatke za nadaljno postopanje. Nato nadaljuje: Ne da bi se hotel podrobneje spuščati v okolnosti, ob katerih naj bi se zgodila ona dejanja, ne da bi hotel opisovati soparno ozračje, ki je vsled velikosrbske propagande vladalo v omenjenih ozemljih pred vojno in ob njenem začetku in katerega učinke je čutila armada do zadnjega časa, se moram vendar najodločneje zavarovati proti temu, da bi se morebitni pregreški posameznikov posplošili in naprtili celi armadi kot večer madež na njenem čitju. V svojem in v imenu armade ponosno zavračam to žalitev, ki se je vrhu tega zgodila v času, ko si armada v težki borbi pridobiva nove vence slave. — Stavljениh je bilo še več predlogov, n. pr. da se koncem leta 1917. odpust vsi črnovojniki, ki so dopolnili 50.

leto, tiste, ki so dopolnili dvainštirideseto leto, pa naj se pridele službi v zaledju. — Učitelji naj se oproste vojne službe, šole pa izpraznijo. — Dr. Strbrny je zahteval, naj se uvedejo v armadi odbori zaupnikov, ki bi sprejemali pritožbe moštva.

Zaradi preganjanja civilnega prebivalstva v Gradiško-Gradiščanski ob početku vojske se je pritoževal v vojnem odseku avstrijske delegacije poslanec Fon. Govoril je tudi proti ponemčevanju stremljenju v armadi, kritikoval vojaško kazensko sodišče ter predlagal več nsvetov glede obnovitve Goriške.

Državni zbor. V proračunskem odseku državnega zbora je predlagal podpredsednik državne zbornice, češki agrar Udržal, naj se zemljišče posameznih posestev, ki znaša več kakor 10 ha, razlasti in porazdeli na manjša posestva. Izjavil je, da bo njegova stranka ta predlog z vso resnostjo skušala udejestiti.

Kaj bi dala Jugoslavija? Ljudstvo bi prišlo v lastni jugoslovanski državi do svojih pravic, saj bi bila Jugoslavija povečini kmečka država in bi v postavodajalnih zborih odločevali naši kmetje. — V Jugoslaviji bi izginilo in prenehalo potujčevanje, uradni spisi in dopisi bi bili sestavljeni v domačem, umljivem jeziku, ne pa v tujem ali spakedranem. Vsak narod bi dobil svoje pravice, svoje šole in vse, kar je potrebno za kulturni napredek. — V Jugoslaviji bi dobili tudi zgolj domače uradnike-rojake, ki imajo srce za svoje ljudi.

Kar smo vedno trdili. Če bi ne bilo Amerike, bi bil že zdavnaj mir. Amerika je zalagala in še zalaga svoje zaveznice s posojili, izdelovala je in izdeluje municijo, in sedaj je še sama posegla z dejansko pomočjo z vojsko zoper osrednji državi. — Amerika je na rusko mirovno ponudbo odgovorila s tem, da je Avstriji napovedala vojsko. Čuden, pa značilen odgovor na željo in ponudbo miru. Severnoameriške Zedinjene države se od 5. decembra, ko je severnoameriški kongres potrdil vojno napoved Avstro-Ogrski, nahajajo z našo državo v vojnem stanju. Od vzhoda nam ruski boljševiki ponujajo roko za pomirovljenje in mir, preko morja pa nam Wilson grozi s pestjo, ki je ravnokar zgrabila za orožje proti nam. — Kazen bo prišla končno tudi na Ameriko; kdaj, kako? bo pokazala bodočnost.

Hrepenenje po miru. Italijanska zbornica razpravlja v tajnih sejah o predlogih Giolittijevih pristašev in socialistov, ki zahtevajo, naj se Italija udeleži ruskih pogajanj o premirju in miru. — Znanega huj-skača za vojsko d'Annunzija je množica v Milanu izžvižgala. — Francoski ministrski predsednik Clemenceau se je izjavil: »Če stavijo mirovne predloge in jih bom smatral za resne, jih bom spoštoval.«

Na Portugalskem — anarhija. Pariško časopisje naznanja, da je na Portugalskem vse narobe: nimajo ne predsednika zbornice, ne senata. Ob nemirih je bilo mrtvih v Lizboni 109, ranjenih pa okrog 600 oseb.

Svetovna vojska.

Ugoden položaj. — Novi uspehi na italijanskem bojišču. — Cadorna ključejo pred sodišče. — Naša bojna ladja „Wien“ potopljena. — Konec angleške ofenzive na Flanderskem. — Jeruzalem v angleških rokah.

Vojni položaj ugoden. Osrednje sile na vseh evropskih bojiščih nadkriljujejo svoje nasprotnike. Z rusko armado se ne računa več, italijanska je pobita in potrebuje mesecev, da se zopet popravi, angleško-francoske armade so hotele na zapadnem bojišču z večjo ofenzivo razbremeniti Italijo, pa se jim ni posrečilo, pač pa so dosegle pri tem občuten protiudar pri Cambrai. Na zapadu trdno stoji nemška bramba; na Italijanskem zavezniki še vedno pritiskajo na sovražnika, sovražna armada pri Solunu je obsojena na brezdolje in v Valoni se Italijani že boje, kdaj jih naši poženo. Vojaško danes na vseh poljih nadkriljujemo sovražnike.

Turčijo je sicer zadnje dni zadel občuten udarec z izgubo Jeruzalema, toda to na celotnem vojnem položaju prav nič ne izpremeni.

Ker je velikanska moč Rusije odpovedala, se zanašajo naši sovražniki sedaj na Ameriko, ki je napovedala vojsko Avstriji. Okrog dva milijona mož, pravijo, da bo imela Amerika na razpolago. To je sicer lepo številce, toda, kako vso to armado, njeno artiljerijo, municijo, tren in živež spraviti čez morje, to bo pa tako težko vprašanje, da ga najbrž naši nasprotniki ne bodo mogli rešiti. Še male solunske armade niso mogli zadostno preskrbovati, kaj pa šele par milijonov mož! Pomisliti moramo, da nemški podvodniki še vedno živahno delujejo; ti bodo tvorili za ameriško armado — za njen prevoz in dovoz — veliko nevarnost.

Pa če Amerikanci prav postavijo 2 milijona mož na bojišče, s tem ne bodo mogli rešiti svojih zaveznikov. Rusija hoče na vsak način mir in če osrednje sile sklenejo z njo mir, potem postanejo proste velike armade na vzhodu, ki bodo odvagale ameriško pomoč.

Tako se zdi, da naši nasprotniki ne morejo imeti uganja, da bi nas premagali — z orožjem. Gotova znamenja kažejo, da se tega tudi zavedajo. Da pa kljub temu še hočejo nadaljevati vojsko, je vzrok to, ker še vedno pričakujejo, da se bodo osrednje sile izčrpale, da jim bo zmanjkalo živih, obleke in surovin za izdelovanje vojnega in drugega blaga.

Sicer se nam ob kartah res sijajno ne godi — vendar je pa tudi nekaj resnice na tem, da je naša zmaga na italijanskem bojišču precej zmanjšala tozadevne upe naših sovražnikov — Zalogo uplenjenega blaga na Italijanskem so namreč po dosedanjih poročilih res velikan-ske!

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Plen v ozemlju Meletta. Čete maršala Conrada pl. Hötendorfa so privedle iz

štiridnevni boj predpreteklega tedna v ozemlju Meletta 63 italijanskih častnikov, 16.000 mož, 93 topov, 233 strojnih pušk, 4 mitraljeze, 81 metalcev min in veliko drugega bojnega blaga.

Nov uspeh ob Brenti. 14. decembra so čete generala Kraussa ob Brenti prizadejale sovražniku zopet občuten udarec. Južnovzhodno od mesta San Marino je zapirala dolino Brente strma, 1288 m visoka gora Col Caprile s sosednjo 1292 m visoko goro. Postojanke na teh gorah so branile našim četam dohod na visoko planoto med Brento in Piave, ki se sredi nje dviga gora Monte Grappa. Po silni artiljerijski pripravi in po trdovratnih pobližnjih bojih, se je naši pehota posrečilo zasedeti obe višini. Italijani so hitro zbrali svoje rezerve in izvedli več protinapadov, da bi zopet osvojili izgubljeno postojanko, toda vsi napadi so ostali brezuspešni. Pri tem podjetju je prišlo našim četam v roke nad 1700 ujetnikov.

avstrijske vojake, Boročevića in nazadnje še Nemce. Tem pa ne on, ne njegove armade niso bile kos. No — danes leti vsa krivda nanj. V italijanskem državnem zboru so nekateri poslanci zahtevali, naj se Cadorna upokoji, drugi so pa celo vpili: »Postavite ga pred državno sodišče in obsodite!« Tako se spreminja hitro mnenje ljudstva; danes kličejo — hozana — jutri — »na križ ž njim!«

Silovitost avstrijskega topništva. Italijansko časopisje opozarja na silovitost avstrijskega topovskega ognja, na nevarnost plina v kroglih in na posebne vrste razstrelil. Na Asiaški visoki planoti so Avstrijci razvrstili na 10 km dolgi bojni črti 1500 topov.

Naša bojna ladja potopljena. Ponoči od 9. na 10. decembra je udrlo nekaj sovražnih pomorskih sil v tržaški zaliv, kjer je bilo usidranih nekaj naših bojnih ladij. Sovražni torpedo je zadel našo bojno ladjo »Wien«, ki se je na to potopila. Posadko

38 milijonov mož pod orožjem. Neki italijanski list v Švici ceni število mož, ki nosijo orožje v tej vojski, na 38 milijonov mož; na sporazum odpade 27 milijonov, na osrednje velesile pa 10.500.000 mož. Premoči sporazuma bi se z odpadom Rusije znižala za 9 milijonov mož.

Letni zaključek podmorske vojne. Od 1. januarja letošnjega leta do 31. oktobra je bilo potopljenih sovražnih ladij za 8.047.000 ton. V celem letu bo gotovo potopljenih nad 9 milijonov ton, to je vrednosti nad 10 milijard kron. Četrtnina vseh svetovnih ladij je potopljena.

Sveto mesto.

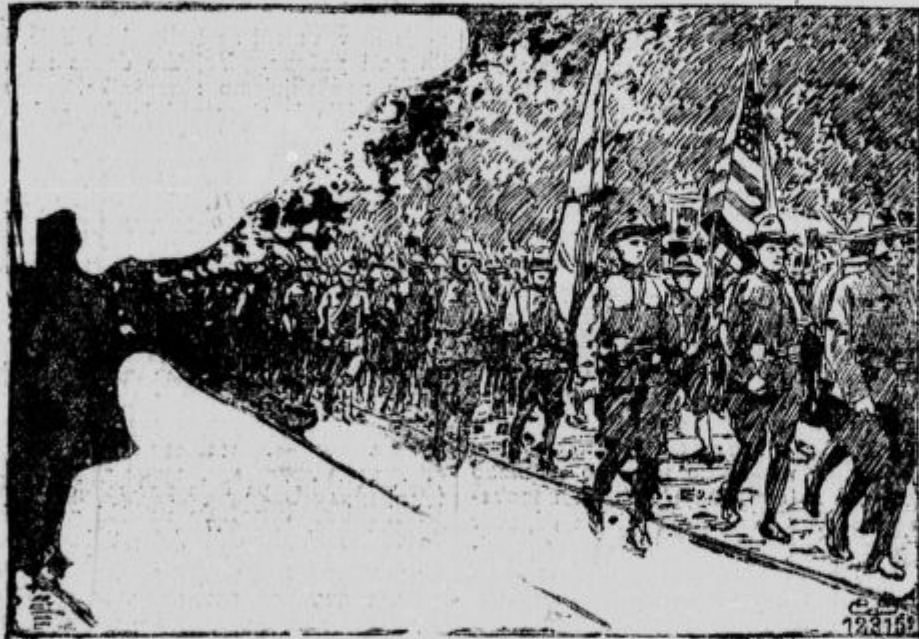
Pred durmi zopetne obletnice rojstva Gospodovega, ko se tolikrat imenujeta Betlehem in Jeruzalem, ko nam nehoté uhaja spomin na one svete kraje, ki so posvečeni po stopinjah božjega Zveličarja, se je izvršila na teh mestih velika izprememba. Turško vojaštvo se je umaknilo pred angleškim pritiskom in danes vohra nad Jeruzalemom britska zastava.

Svetovna vojska je vrgla svoje mreže skoraj čez dežele vsega sveta. — Tudi Palestina je vojno ozemlje, takozvana sinajska fronta našega turškega zaveznika. Ondotne dogodke smo zasledovali doslej le bolj s postransko pazljivostjo. Še le angleško prodiranje proti Jeruzalemu je zbudilo pozornost vsega sveta — ne zaradi strateške važnosti tega podjetja, marveč zaradi tega, ker je pač Jeruzalem sveto mesto. Angležem se je posrečilo, da so obkolili mesto od treh strani, zato pravi osmansko poročilo, da so se turške čete umaknile na vzhodno stran mesta.

Padec Jeruzalema beležijo Angleži in njih zavezniki kot velik uspeh v političnem in moralnem oziru, kar bo ententa brez dvoma tudi izkoristila, in sicer v dvojni smeri: v krščanski in židovski. Židovstvo se je od početka vojske prav posebno zavzemalo za Palestino ter je bilo predvsem pozorno na fronto v tem ozemlju. Ne bo težko, bogate in vplivne židovske kroge nanovo podžgati in njih hrepenenje po samostojni judovski državi nanovo poživiti in okrepiti. Prav tako ne bo težko, če bodo Angleži hoteli te svoje bojne pohode razglasiti kot novo križarsko vojsko zoper vlado polmeseca in iz tega seveda iskati zase dobička in priznanj.

Iz turških poročil je razvidno, da so se turške čete umaknile iz Jeruzalema brez boja. To obvestilo je pomirljivo za vse, ki so se s švicarskim Palestinskim društvom bali, da bi mesto s svojimi svetimi in vsakemu krščanskemu srcu dragimi prostori ne zapadlo uničevalni usodi divjega boja. Da se to ni zgodilo, je poskrbelo turško vodstvo, saj je Jeruzalem tudi za Mohamedance sveto mesto.

Iz Rima poročajo: Kardinal-vikar je naznanil Rimljanom, da je Božji grob osvobojen, kar spada med najvažnejše dogodke krščanske povestnice. Odredil je javne molitve in zahvalno službo božjo v baziliki Sv. križa v Rimu.

Ameriške čete na Francoskem.

Italijanski protinapadi. Da bi zastavili naše prodiranje, izvajajo Italijani v Alpah tu in tam srdite protinapade. Pretečni teden so skušali potisniti naše nazaj v prostoru južno pri Monte Meletta, pa se jim ni posrečilo. Tudi med Brento in Piave — zlasti v prostoru pri mestu Quero, so se zaletavali zastoj italijanski voji v naše nove postojanke, ki so jih pred kratkim iztrgali Italijanom. Sovražnik je pri tem izgubil okrog 1200 mož na ujetnikih.

Cadorna napadajo. Pri Cadorni se je zopet uresničila stara, pa vedno nova pesem: Dokler ima kdo moč in veljavo, si nihče ne upa nadenj, ko pa zbledi njegova zvezda, takrat se pa zaletujejo vanj vsi pritlikavci. Prej so Cadorna vedno hvalili in kovali v nebesa njegove poveljniške zmoglosti, danes ga — kličejo pred sodbo! Morda Cadorna še ni bil tako slab vojskovodja, mogoče, da bi bil kak sloveč poveljnik slabše rešil to nalogo, toda imel je smolo, da je imel pred seboj —

so večinoma rešili. Ladja je bila zgrajena okrog leta 1895.

BOJI NA ZAPADU.

Konec Angleške ofenzive v Flandriji. Nemško uradno poročilo z dne 15. decembra javlja, da je preteklo že več kot štiri tedne, odkar so Angleži ustavili svoje silne napade na Flanderskem. Lahko smatramo, da je ustavljena ona velikanska ofenziva, s katero so nameravali Angleži zasedi belgijsko obal in tako dobiti v roke nemška opirališča za podmorske čolne. Več kot četrt leta je napadala vsa angleška armada, ki so jo ojačili tudi francoski oddelki. Toda vsi napadi so ostali brezuspešni. Zasedli so pač par kilometrov ozemlja, žrtvovali silne množice ljudi in blaga — svojih namenov niso dosegli.

Danes se bijejo sicer na vsej zapadni fronti tu in tam večji ali manjši boji, — nimajo pa več značaja večjih napadov.

Glede na padec Jeruzalema je pisal vaticanski list »Osservatore Romano«: Vsi kristjani morajo pozdravljati, ker se nahaja sveto mesto sedaj v rokah krščanske, mesto nekrščanske velesile.

Premirje z Rusijo. — Nemiri.

Na frontah proti Rusiji — vojska miruje in počiva. Ruski zastopniki so zahtevali, naj bi Nemčija izpraznila otočje v zalivu Rige, a so pozneje to zahtevo opustili. Ruski list »Pravda« piše, da koristi Rusije zahtevajo, da se mora skleniti mir ali skupno zavezništvo, ali pa tudi brez njih. — Tudi Romunija je uvidela, da se ji je sedaj treba vdati v neljub položaj ter je 10. decembra sklenila premirje s četami, ki stoje v prostoru med Dnjestrom in izlivom Donave. S četami, ki stoje na črti severno od Dnjestra do Severnega morja je bil sklenjen do 17. decembra samo orožni mir. Pogajanja za premirje so se nadaljevala dne 13. decembra in naslednje dni v mestu Brest-Litovsk. —

Doseženo premirje. Princ Leopold Bavarski in zastopniki zavezniških velesil so podpisali z zastopniki Rusije pogodbo o premirju za 28 dni v mestu Brest-Litovsk. Premirje se je pričelo 17. decembra in traja do 14. januarja 1918, če se ne odpove s sedemdnevnim rokom. Premirje obsega vse bojne sile skupnih front na suhem in na morju. Po členu 9. pogodbe se prično zdaj takoj pogajati o miru. Pogajanja se udležujejo zastopniki Avstrije, Nemčije, Bolgarije, Turčije in Rusije. — Četverosporazumovi poslaniki v Petrogradu so dobili od svojih vlad naročilo, naj ostanejo v Rusiji in ohranjajo zveze s »pravo Rusijo«. Njih naloga naj bo, da osvobodijo Rusijo nemške nevarnosti.

Notranji nemiri. Kozaški general Kaljedin je organiziral upor proti sedanjim boljševiški vladi. V mestu Novo-Čerkask je dal Kaljedin aretirati člane delavskega in vojaškega sveta. Vlada je poslala čete proti Kaljedinu, ki je bil baje premagan. Pri Bolgorodu se je boj nadaljeval več dni; na obeh straneh so velike izgube. Kaljedinu se je pridružil general Kornilov. Na Uralu in v ozemlju Dona divja državljanska vojska. Proti boljševikom so se dvignile meščanske stranke, ki jih vodijo »kafeti«. Te homatije ovirajo in ogrožajo mirno vprašanje. »Svet ljudskih komisarjev« je izdal oklic, da v boju proti kademtom ne položi orožja.

Vstaja se pričakuje tudi v Petrogradu. Boljševiki so zbrali v vojašnicah in v bližini Tavriške palače 8000 mož. Najnovejše poročilo pravi, da so Kaljedina blizu Moskve aretirali skupno z njegovim štabom. — Večina in konstituantni za takojšnji mir znaša 50 glasov.

Tedenske novice.

Blagoslovljene praznike in mirno novo leto želimo predvsem zvestim prijateljem »Domoljuba« ter vsem rojakom, ki so

v vojni službi, ali pa na domu. Naj bi vsem božje Dete prineslo obilo blagoslova in milosti; naj bi se kaj kmašu uresničilo angelsko petje »mir ljudem na zemlji, ki so svete volje!« Naj bi se pa tudi polegje razpaljene strasti, ki s tako silo razdvajajo dobro slovensko ljudstvo, uničujejo ljubezen in pravičnost. Kvišku srca h Knezu miru!

Kranjska izvun vojnega ozemlja. V drugi polovici decembra 1917 Kranjska ni več v vojnem ozemlju. S tem je obenem odpravljena vojna cenzura pisem, tudi osebni promet ni več omejen.

Olajšava. Zasebni brzojavni in telefonski promet v Trstu, na Kranjskem in Koroškem je zopet dovoljen. Z ozirom na vojne razmere poslovanje seveda ne bo tako prosto in obsežno kakor v mirnih časih.

Vdanostna izjava akademikov. Slovensko katoliško društvo naših visokošolcev »Danica« je poslalo ljubljanskemu gospodu knezoškofu dr. A. B. Jegliču presrčno sestavljeno vdanostno izjavo, v kateri se mu kot zaščitniku visokošolske mladine zahvaljujejo za vso apostolsko ljubezen, obenem pa hvaležno poudarjajo njega zasluge za versko-moralno povzdigo, njega zaščitne besede za svobodo in enakopravnost slovenskega ljudstva. Zastopniki katoliških visokošolcev obljublja jo prevzvišenemu iskreno vdanost.

Nagrado 600 K je določil odbor za spomenik dr. Kreka umetniku, ki bo napravil najprimernejši načrt v ta namen. Slovenski kiparji, ki bodo tekmovali, morajo predložiti svoje načrte do konca marca 1918. Drugi najboljši načrt bo dobil honorar 300 K.

Za lepšo bodočnost jugoslovanskih narodov v zmislu zahteve Jugoslovanskega kluba so manifestirali z ognjevitvo izjavo zastopniki jugoslovanskih železničarjev na sestanku v Mariboru dne 9. decembra. Dalje občinski odbori na Trebelnem, v Naklem, Vremskem Britofu, v Planini pri Rakeku, Fari na Kočevskem, v Cerkljah pri Kranju, Dol. Logatcu. — Med vsemi dosedanjimi izjavami za deklaracijo najbolj ognjevitva, iskrena in presrčna je pa izjava ljubljanskega ženstva. Podpisalo jo je čez 10.000 ljubljanskih žen in deklet, ki so poudarile, da obilne solze, vsa tuga in trpljenje vojnih dni ne sme biti zaman. »Svoje gorje pokladamo na oltar svojega naroda; zanj naj bodo kot odkupnina, da mu zasije solnce sreče.«

Izgubljenih je bilo dne 14. decembra v Ljubljani na poti od artiljerijske vojašnice do železniškega skladišča 4000 K. Kdo jih je našel? ... Čudno, da danes ne morejo zaslediti ne tatov, ki jih je čedalje več, ne tatinskih najditeljev.

Za župana v Vipavi so izvolili občinskega svetovalca g. Jožefa Petrovčiča.

VII. vojnega posojila je podpisanega skoraj 6 milijard (5800 milijonov) kron. To-like vsote še ni doseglo doslej nobeno avstrijsko vojni posojilo.

Vojaške novice.

Božično obdarovanje vojakov. V Ljubljani se je sestavil odbor, ki bo oskrbel, da se bodo obdarovale čete, ki se dopolnjujejo z dežele Kranjske. Šele so poslale nad 5000 zavojčkov z darovi. Došlo je tudi dokaj posušenega sadja v ta namen.

Prvi tečaj za invalide na slovenski trgovski šoli v Ljubljani je bil zaključen dne 30. novembra t. l. Pouk je bil v naslednjih predmetih: slovenščina, dopisje, računstvo, trgovsko in zadržno knjigovodstvo, nemščina, tesnopisje, strojepisje i. dr. Slušatelj je bilo izpocetka 15, izdelalo jih je 11. — Tečaj se bo po novem letu obnovil.

Za črnovojnike. Zastopnik delegacij dr. Zahradnik je predložil resolucije za odpust letnikov do vključno leta 1870.; za premeščenje nad 42letnih družinskih očetov, samostojnih kmetov in obrtnikov v zaledje in za večkratni dopust; za odpust tistih mož iz teh letnikov, ki so za službo z orožjem nesposobni. — Če bo kaj izdalo, bomo poročali.

— **Seznam k prometu zasebnih vojnopoštinih zavitkov** dopuščenih vojnopoštinih uradov in etapnih poštinih uradov s številko: 1. 5. 11. 39. 49. 51. 95. 115. 117. 120. 131. 138. 142. 144. 150. 153. 161. 166. 167. 168. 170. 171. 172. 176. 180. 185. 190. 193. 194. 196. 199. 203. 209. 211. 229. 230. 232. 234. 235. 239. 240. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 252. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 272. 276. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 289. 290. 295. 297. 298. 299. 304. 332. 333. 335. 338. 340. 341. 342. 343. 345. 346. 347. 348. 349. 354. 362. 363. 365. 367. 372. 377. 379. 380. 387. 388. 390. 392. 394. 397. 400. 402. 404. 408. 410. 411. 412. 413. 416. 419. 421. 423. 424. 426. 427. 429. 433. 436. 438. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 453. 454. 456. 457. 458. 459. 462. 463. 470. 471. 472. 509. 514. 516. 519. 520. 524. 527. 528. 530. 600. 605. 611. 618. 619. 620. 622. 623. 625. 627. 631. 632. 634. 635. 638. 639. 640. 642. 644. 645. 648. 649. 650. — 2.

Enako so dovoljeni zasebni vojnopoštini zavitki na vojnopoštne številke, oziroma etapne poštne številke s pristavkom n. pr. z dodatno rimsko številko ali črko, kakor: »vojnopoštini urad 5/III«, »vojnopoštini urad 144a« itd., če je glavna številka (arabska vojnopoština ali etapna poština številka) po gorenji točki 1. dopuščena k prometu zasebnih vojnopoštinih zavitkov.

Da vrnemo! Dragi vojak! Iz vseh front, zlasti iz Tirol in ital. ravnine nam pošiljate v domovino toliko pozdravov in voščil; čitamo jih v »Domoljubu« in »Slovincu«. To nas pač veseli in nas navdaja z zavestjo, da smo Vam dolžni hvaležnost za ta ljubeznjivi spomin, še bolj pa za vse trpljenje, pa tudi za vso hrabrost, ki jo izpričujete v ljubezni do domovine. Zagotavljam Vam, da se Vas bomo spominjali prav posebno te božične praznike v svojih molitvah. Naj bi Vam ljubi Bog dal milost in moč, da bi mogli vztrajati do skorajšnje vrnitve. — V imenu vseh, ki se Vas spominjamo — uredništvo.

Spominjajte se oslepelih slovenskih vojakov v Gradcu. Darila, ki se takoj iz-

roče svojemu namenu, sprejema pisarna »Dobrodelnost« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35.

Padel je na tirolskem bojišču 18. novembra Alojzij Ambrožič iz Goriče vasi pri Ribnici. Bil je od začetka vojske vedno v bojni črti. V izvrševanju svoje težke dolžnosti je bil zadet od sovražne granate. Ker je bil blag mladenič, ga je vse ljubilo in spoštovalo. Mir in pokoj njegovi duši!

Za domovino je daroval mlado življenje dobri mladenič Anton Vende iz Brebovnice, župnije lučinske. Bojeval se je skoraj dve leti na italijanskem bojišču. Zasul je bil od granate 27. oktobra. Mir njegovi duši! — Na koroški fronti je padel vrli mladenič Matevž Kržišnik, edini sin in posestnik na bukovem vrhu pri Poljanah. Poprej se je vojskoval v Galiciji, kjer je bil odlikovan s srebrno svetinjo. Njegov prijatelj in bratranec Matevž Krek je umrl nekaj mesecev popred v Celju za trebušno rano, dobljeno v deseti ofenzivi na Fajtovem hribu. — Junaške smrti je umrl 20. novembra Janez Bizjak, doma iz Zgornjih Kosev pri Moravčah. Bojeval se je šest mesecev v Bukovini, zdaj pa dve leti proti izdajalskemu Lašu. Oče mu je umrl 26. oktobra. Domače je sila ljubil, zato mu je bilo tako težko slovo, ko je bil zadnjikrat na dopustu. Zdal sta združena z očetom v nebesih. — Na tiroski fronti je padel Alojzij Ambrožič iz Goričevasi pri Ribnici. Pokojni je bil vzoren mladenič in od početka vojske na fronti. — Padel je na bojišču blagi mladenič Peter Gaber iz Drage — kot trideseti sorske župnije, ki ga ne bo več nazaj.

Pohvaljeni rezervni častniki. Vojni minister je v vojnem odseku avstrijske delegacije našteval zasluge rezervnih častnikov v sedanji vojski ter povedal, da jih je bilo odlikovanih izredno veliko število, in sicer z visokimi redovi. Samo do konca leta 1916. so bila podeljena naslednja odlikovanja: 6 vit. križev Leopoldovega reda; 93 redov železne krone III. vrste; 4 komturni križci Franc Jožefovega reda; 7 vit. križcev Franc Jožefovega reda; 4701 voj. zaslužna svetinja III. reda; 15.357 zaslužnih svetinj na traku hrabrostne svetinje; 420 zlatih zaslužnih križcev itd.

Revizija oproščencev. Ogrski honvedni minister Szurmany je odgovarjal na neko interpelacijo glede oproščencev ter povdarjal, da se uvede stroga kontrola vseh oproščencev na Ogrskem kakor tudi v Avstriji in da se bodo najbrže vsi oproščenci letnikov od 19. do 24. leta brez izjeme vpoklicali.

Tri leta se že nahaja v ruskem ujetništvu Ivan Koprivnikar, doma iz Vel. vrha pri Litiji. Piše pogostokrat, da je zdrav in dela v rudokopu. Te dni so prejeli domači njegovo sliko, kar jih je zelo razveselilo.

Brez soli. Jožef Kleva (doma v Maliji) piše očetu: »Prekoračili smo na Italijanskem že 8 večjih in malih rek, četudi so bili vsi mostovi razdrti in smo morali nove narediti. Tukaj smo bili brez soli 20 dni. Okrog nas je samo koruzno polje, kamor se človek obrne; vmes so vinogradi, ki obrodijo dobro vino. Kupujemo ga po kroni liter. Živinoreja je dobro razvita. Slabo

nam ni, ker imajo ljudje dovolj kokoši. Benečani pravijo, da je Benečija vrt Italije. Zaplenili smo mnogo vojnega gradiva.»

Vsem znanim vošči vesele božične praznike in srečno novo leto naš pesnik, četovodja Vid Ambrožič, sedaj v Judenburgu, I. R. 17, Trans. Abt.

Oklopna križarka »Wien« — potopljena. Neki angleški torpedo je zadela ladjo »Wien«, da se je potopila; skoraj vse moštvo je rešeno. Ladja ni bila posebne vrednosti.

Jeruzalem dobil novega gospodarja. Turške čete so se umaknile po obnovljenih bojih okrog Jeruzalema na vzhodne višine. Sveto mesto se je udalo. Zagotavlja se, da bodo sv. kraji zastraženi. — Z Angleške je že odrinil neki židovski polk v Palestino, Ali namerava Anglija napraviti iz Palestine židovsko državo?

Japonci zasedli Vladivostok. Iz Tokija se poroča, da so dospeli v mesto Vladivostok japonske čete. Vladivostok je najvažnejše pristanišče in glavno mesto sibirskega obrežnega ozemlja ob Japonskem morju. Vladivostok (po naše vladarica vzhoda) je trdnjava prve vrste. — Kitajske čete so pa dne 8. decembra vkorakale v rusko mesto Harbin.

Vesele božične praznike želi in presrečne pozdrave pošilja z italijanskega bojišča Jožef Slakovec. Istotako pozdravlja vse Slovence in Slovenke iz bolnišnice v Koprivniku na Hrvaškem: Jožef Rodič. — Iz Italije pošiljata srčen pozdrav vsem prijateljem »Domoljuba« posebno pa Vrhničanom podd. Fr. Kunstelj in Ant. Kavčič. — Vojak pri strojnih puškah: des.: Andr. Luksetič, Anton Bogataj, Andrej Klinton; podd.: Jos. Lupšina, Fr. Potočar, M. Ribnikar, Al. Gregorec; Ant. Revelante; strelci: Fr. Filipič, Jan. Filipič, Fr. Vidmar, Janez Bevk, Fr. Grešak, J. Strašček, Jos. Šebenik, Andr. Strah, A. Levec, A. Pavlič, M. Pustovrh, A. Pavliko, M. Zidar, Avg. Medved, Alb. Vrhunc. — Vesele praznike! »Veliko potic sperite, pa še nam kaj pošljite! Tako pišejo gorski strelci z italijanskega bojišča: Fr. Mehak, Metlika; J. Smolej, Koroška Bela; Franc Kralj, Brusnice; Peter Modronič, Črnomelj; Ant. Mezmaršič, Žužemberk; J. Kocjan, Zagrada; Viktor Podlišek, Krašnje; Albert Beltram, Mirna; Fr. Jelovšek, Zaplana; Ivan Pahor, Selo. — Slovenski fantje pošiljajo pozdrave iz beneške ravnine vsem rojakom po širni Sloveniji: Fr. Kosoglav, št. Jošt; Franc Kuplenik in Fr. Dražan, Zapuže; Jož. Potočnik, Strmica; Fr. Oražen, Al. Bajc, Fr. Barjc, Iv. Kozina, Ant. Dejak — iz Ribnice. Pristavek: »S potrim srceem smo prejeli sporočilo o smrti našega prvobornika dr. J. Ev. Kreka. Njegov duh ostane med nami. Živela Jugoslavija!« — Že četrti Božič na bojišču se spominjamo vseh Slovencev in Slovenk in jim želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto. Dal Bog, da bi jih drugo leto vsi zdravi praznovali na naši domači slovenski zemlji. Priscrčne pozdrave pošiljajo: Karel Novak iz Motnika; Franc Bevk iz Preserij pri Lukovici; Alojzij Butkovič, podkovski mojster iz Leskovca pri Krškem. — Slovenski vojniki trdnjavo-topničarskega polka — Pulja pošiljamo nebroj srčnih pozdravov vsem znancem, posebno pa svojim staršem, ženam in otročičem ter jim želimo najbolj vesele božične praznike in srečno novo leto. Kličemo: Dal Bog, da bi se v novem letu že srečno videli doma za zmiraj. Ant. Valentinčič, Al. Lenasi, J. Kapus, M. Snoj, Val. Dimec. — Vesele božične praznike in srečno novo leto 1918 želimo vsem znancem in bralcem »Domoljuba« z italijanskega bojišča: Golmajer Met., Ljubljana; Dečman Lovrenc, Stožice pri Ljubljani; Koren Jožef, Polhovgradec; Špiler Alojz, Cerklje pri Krškem; Kožuh Ivan, Kastav (Istra); Vodopivec Alojz, Dornberg; Rijavec Jožef, Vatovlje; Logar Anton, Rovte; Vrh Josip, Pod Tabor; Požek Mihael, Adlešiče; Jeran Julij,

Šmarca pri Kamniku; Srebre Martin, Črna pri Prevaljah; Omahne Janez, Trbovlje; Zabukovec Ivan, Gabrijela; Jerak Ivan, Bučka, vsi pri oddelku strojnih pušk. — Mnogo iskrenih pozdravov pošiljajo od teh skalnatih hercegovskih gora vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«. Obenem želimo vesele in srečne božične praznike in vesele novo leto vsem slovenskim fantom in dekletom podpisana: J. Ravnihar, Strahinj pri Kranju; J. Slivnik, Dobrava pri Bledu, sedaj v Mostarju. — Z romunskega bojišča pošiljajo božične pozdrave in voščijo vesele novo leto slovenski fantje Ahlin Franc, Malo Mlačevo; Alfonz Jakulin, Čepovan; Brodeško Luka, Crni vrh. — Vesele božične praznike in srečno novo leto voščimo iz Galicije vsem bralcem »Domoljuba«, nadalje staršem, bratom in sestram in vsem slovenskim dekletom: predm. F. Suligoj, Lazna; topn. F. Kuner, Čemšenik; K. Rupnik, Crni-vrh; F. Jenko, Škofja Loka; J. Savoren, Hinje. Na vesele svidenje! — Vsi slovenski fantje trdnjavskega polka št. ... voščimo vsem Slovcem in Slovenkam vesele božične praznike in vesele novo leto iz italijanskega bojišča: Maks Kalan iz Huje pri Kranju; Peter Jakše iz Kranja; Peter Jenko iz Nakla; Franc Širjak, Blato pri Škofelji; Jožef Narok, Kostanjevica; Jožef Taboj z št. Andreja pri Gorici; Franc Gorjanc iz Kanala pri Gorici. — Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem domačim, znancem in prijateljem, slovenskim fantom in dekletom želijo slovenski topničarji v Galiciji: Lindič Anton, Pleško Martin, Stopar Anton, Zadnik Ivan. Na vesele svidenje! — Strelci z italijanskega bojišča želijo vesele božične praznike domačim, sorodnikom, prijateljem in našim bratom na vseh frontah: des. Zupančič Anton; poddesetnika Legat Iv., Podbreznica; Hauptman Fran, Litija; strelci: Kokalj Janko, Starin Anton in Hribar Pavel iz Išana; Suštarski Alojzij, Prečina; Lenaršič Josip, Dobropolje; Ilc Alojzij in Kozina Iv., Dolenja vas pri Ribnici; Lovšin Ivan, Sušje; Jožko Podlogar, Radeče; Hodnik Ivan in Kocjan Josip, Srednja vas; Živic Henrik, Ozeljan; Jakob Kokalj, Dragomelj; podd. Češnik Anton, Paliče, št. Peter. — Z italijanskega bojišča pošiljamo pozdrave in voščimo vesele božične praznike slovenski fantje: Mihael Špenko, Bukovica; Ožimek Anton, Sela; Avsec Feliks, Lož; Lavrič Jožef, Reber. (Nahajamo se pri metalcih min ob Pivci.)

Razne novice.

Ustanova. V Kropi je žrebliarska in železobrotna zadruga v spomin na zasluge † dr. Kreka založila kapital 10.000 kron za ustanovo, katere obresti bodo uživali učenci živih in mrtvih članov zgoraj imenovane zadruge, ki se hočejo posvetiti trgovski, obrtni ali tehnični izobrazbi.

Za »Rdeči križ« se je nabralo pri šolskem vodstvu »Drenov grič« 56 kron 20 vin. Bog plačaj!

Smrt med begunci. Na Bregu pri Ribnici je 7. decembra zvečer po kratki bolezni previdena s sv. zakramenti v 64. letu starosti mirno v Gospodu zaspala Pavlina Fabjan roj. Abram, vedaj begunka, doma iz Kobiljeglave št. 19 ... Krasu. Pokojna je bila dobrodelna žena in daleč na okrog znana, sestra g. Antona Abram, predsednika cestnega odbora sežanskega okraja.

Železniško razzanilo. Dne 17. decembra je bila ustavljena na postajah Ljubljana državni in dolcnijski kolodvor izdaja civilnih voznih listkov za postaje na Gorenjskem (z izjemo kamniške proge) oziroma na Dolenjskem in dalje; vozni listki za te postaje se izdajajo le na glavnem kolodvoru Ljubljana in sicer v omejenem številu.

Naši ljudje v Ameriki vsled vojne napovedi Avstriji niso več tako prosti; internirani (priprti) so pa le takozvani nevarni avstrijski državljani.

Nakaznice za tobak in smotke upeljejo s 1. januarjem 1918. Dne 14. decembra so imeli v finančnem ministrtvu posvetovanje, kako to stvar urediti. Ali bodo deželni te »dobrote« samo priznani tobakarji, ali vsi moški v gotovi starosti? — Zakaj vendar ne preperečijo, da bi mladiči ne prišli v posest cigaret?

Za mladinsko skrbstvo je dovolil dunajski občinski svet 5 milijonov kron.

Občuten mraz je nastopil zadnji čas po osrednji Evropi. Meseca decembra že veliko let ni bila tako nizka temperatura kot letos. V Ljubljani je kazal toplomer v nedeljo 16. decembra zjutraj 8 stopinj pod ničlo.

Za obnovitev Goriške so se ustanovili tudi pri namestništvu v Trstu posebni oddelki (upravni, stavbotehnični in kmetijski), pri katerih bodo sodelovali državni in deželni uradniki, pa tudi drugi strokovnjaki. V kratkem se še pridružio industrijski, obrtni in gozdnoagropodarski odseki v Trstu, s podružnicami v Gorici, Trzinu, Ronkih, Komnu, Gradiški, Dornbergu, Tolminu in Bovcu. Prva skrb vseh teh pomožnih korporacij bo, da se popravijo poškodovana poslopja.

Kakor »1000 in ena noč« se bere poročilo o begu velike kneginje Tatjane iz Sibirije v Ameriko. Hči ruskega carja Tatjana si je odstrigla lase, oblekla moško obleko ter zbežala iz Tomskaja v Arhangelsk, odkoder se je s parnikom prepehala v Bergen, norveško pristanišče. Pred dnevi je dospela v Newcastle, od tu se pelje naprej v Severno Ameriko. Izdati hoče knjigo o svojem zanimivem begu.

Železniška nesreča. V francoskem predoru Modane se je ponesrečil vlak, ki je vozil francoske vojake na dopust. Mrtvih je do 900. — Mi pišemo hladno, pa tudi beremo hladno te velike nesreče, malo pa pomislimo, koliko gorja je s tem združenega. Bog nas varuj!

V Halifaxu (mesto kanad. provincije Nova Škotska), kjer se je razletela angleška ladja z municijo, se je ponesrečilo 10.000 ljudi; 27.000 oseb je brez strehe.

Dopisi.

Iz Brdske okolice. Tudi po naših krajih so bili nastanjeni vojaki (Moravci). Ko so odšli, ni bilo brez nepotrebnih solza. Nekatere ženske so pa res neverjetno vedehrade in celo po tolikih letih gorja in trpljenja! — Tobak, kolikor ga dobimo tudi v naš kraj, povzroča med ljudmi dovolj jeze in zabavljanja. Če je kje potreben red, bi bil pri razdelitvi te božje trave. Pravijo, da bo po novem letu bolje. Zdaj ga pa tisti dobi, ki ga desetkrat preplača z maslom in drugim blagom. — Pri mladini se tudi pozna pomanjkljivost poula in krepke nadzorovalne roke. Nekateri izmed njih kade kot odrasli. Razposajenost se kaže v cerkvi in drugod. — Konec leta se nam bliža; upam, da tudi prihodnje leto ne bo dohajalo v naš kraj manj »Domoljubov«, čeprav je cena poskočila. Naj ga nikdo ne opusti. Zima je že pritisnila; zdaj bomo samo hrepeneli, da bi kmalu prišla cvetoča pomlad, z njo pa zlati mir v širšo in ožjo domovino.

Goče. 26. oktobra sta se igrala brata Janez in Herman Curk na paši z ročno granato. Granata je razpočila, Janeza lahko ranila, 12-letnega Hermana pa grozno razmesarila, da je potem v par urah v silnih bolečinah izdihnil. — 29. oktobra je pa ravnotako granata takoj ubila grajskega pastirja. — Zadnji čas so se velike tatvine množile. Enemu je bilo ukradeno v denarju in blagu okoli 4000 kron, drugemu nad štiri hektolitre vina, tretjemu okoli dva hektolitra vina, zopet enemu 25 litrov zganja. — Janez Vidrih, ujetnik na Ruskem, je po treh letih pisal zopet enkrat domov. Prosi za tobak. — Zopet tolažba onim, ki svojece pogrešajo, da ne obupajo, če dolgo ne dobe poročil od svojih v tujini.

Podbrezje. Kaj bo z mladino? tako se pogovarjajo ljudje. Ze kar je vojska, še nismo imeli redne šole, letos pa še nič. Čemu sta dve učiteljici? Prej so bili krivi vojaki, in sedaj, ko so odšli, se je šola oznanila, pa kar zopet zaključila, češ, da ni drva. Poleti bi se bilo že kaj dobilo; za drva bi bilo treba o pravem času skrbeti tistim, ki so za to postavljeni in ki jim ne sme biti vseeno, če se otroci nič ne nauče. Veliko jih je izostalo, pa nič ne znajo.

V Trojah na Zgor. Stajerskem. Dne 30. novembra t. l. je umrl v tukajšnji tovarni za smodnik prvi izmed slovenskih fantov — vrli mladenič Franc Sarc, doma iz Radomlje pri Kamniku. Otožni ga pogrešamo vsi njegovi tovariši in prijatelji. Bil nam je zelo ljub, odlikoval se je kot izborni pevec. Ostali fantje pošiljamo vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«, posebno pa fantom in dekletom iskrene pozdrave.

Albanija, dne 30. novembra 1917. Slavno uredništvo! Kmalu bo leto dni, kar se nisem oglašil v Vašem listu »Domoljubu«. Marsikateri izmed čitateljev, mojih znancev bo mislil, da sem se preselil v krtovo deželo. Hvala Bogu! Se sem med živimi in tudi še pri priličnem zdravju, a daleč od mile domovine v pusti Albaniji, med samimi tujimi obrazi, kjer ne čujem nikjer milega jezika materinega. Skoro bi človek pozabil govoriti svoj materini jezik, ker se ne urem z nikomer po domače razgovarjati. To je edino še dobro, da je večina tovarišev Hrvatov, kojih jezik sem si prilastil popolnoma. Tu je še precej toplo, posebno podnevi. Ni nič posebnega, da na polдне prilize iz zavetja martinček in se greje na solncu; nasprotno pa so noči občutno hladne. Drevje je nasplošno še zeleno, golega drevja se malo vidi. Samo kadar začne deževati, potem ne moreš izlepa izgaziti iz blata. Kar se tiče albanskega naroda, je nemaren in len. Ko sem šel skozi Albanijo, sem videl mnogo lepe in rodovitne zemlje, a puste in neobdelane. Kamor človek prime, zadene ob trn: Okoli albanskega bajt raste največ duhan in morda malo žita. Ovac vidiš precejšnje črede; pasejo se po pustih tleh. — Meni se ne godi še preslabo. Dela imamo z bolniki vedno dosti. Naiveč jih ima mrzlico; dobi se od slabe vode. Ko dobiš to pismo, bo morebiti že Božič; moj bo najbrže v Albaniji, zdaj četrti v vojništvu. Bog daj prihodnjega doma! Zdaj želim vsem prijateljem in znancem povsod srečen Božič in veselo novo leto, v katerem naj nam ljubi Bog dá dočakati ljubi mir in srečno vrnitev pod domači krov. Mnogo pozdravov vsem čitateljem »Domoljuba«, posebno vsem Bločanom in onim na boljših. Z Bogom! Na zdar! — Jernej Skrabec z Blok.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Kdo vodi urad za prehrano? Pametni dunajski listi se vedno bolj pritožujejo čez urad za prehrano. Kaže se pri tem uradu vedno bolj vpliv socialnih demokratov; pravijo, da je prava podružnica te stranke. Na zahtevo demokratov je bil urad ustanovljen in zdaj mu hočejo dati še večjo moč. Poljedelsko ministrtvo, ki mora varovati koristi kmetov, nima skoro nobene besede. Kar pa demokrati zahte-

vajo, izpolni urad z veliko naglico. Demokratski so zahtevali, da naj se kmetom pobere mast od vsakega prešiča določeno množino. Precej je prišel dotični razglas. Isto je bilo z mlekom, krompirjem, s posnemalniki, zelenjavo. — Zdaj imamo povsod same dolgočbe, ki jih skoro ni mogoče izpolnjevati, blaga pa nikjer. Osnovati mislijo ministrtvo konzumentov — v nasprotju z ministrtvom producentov, to je kmetov. Slednje seveda ne bi imelo nobene veljave. Demokratom dajejo po mestih vse ugodnosti. Kar zahtevajo: »Toliko živine, toliko prešičev — za nas,« pa bi se jim moralo dati. Kako bodo drugi stanovi izhajali, pa nič ne pomislijo.

Nasprotje med delavci po mestih in kmetih.

V trgovinskem ministrtvu so se pred kratkim pogovarjali, kako bi se naše gospodarstvo po vojski najbolj popravilo. Razpravljali so tudi o vprašanju, kateri vojaki naj se po demobilizaciji najprej domov spustijo. Poročevalec Kuffler je priporočal, da naj se demobilizirajo najprej uslužbenci prometnih zavodov, ladjedelnic, delavci, ki delajo v tovarnah za vagonne, rudarji in vsi, ki drugim službe preskrbujejo, torej vsakovrstni delavci. Radi bi imeli veliko vagonov za prevoz živih. Toda živila ne bodo brez kmeta rastla. Naj še toliko delavcev domov pride, ne bo boljše, dokler se ne bo več pridelalo. Na kmeta se menda ni nobeden spomnil. Nasprotje med delavci po mestih in kmetih postaja vedno hušje. Pota gredo naražen. Tudi pri nas se ta razloček vedno bolj pozna, čeprav ga hočejo prikriti.

Nesrečne cene. Na Dunaju stane danes 1 q sena 100 K, 1 q ovasa — seveda tihotapsko — 400 K. Vozniki, ki morajo imeti konje, se seveda odškodujejo pri strankah, katerim vozijo. Kako nesrečno so cene določene, da se mora kaj takega goditi. Špeh prodajajo zdaj na Dunaju z uradnim dovoljenjem po 18 K, prešičje meso pa po 12 K. In vsak je vesel, kdor ga more po tej ceni zadosti nakupiti.

Preskrba naše dežele. Kolikor moremo do sedaj spoznati, bo pri nas preskrba cele dežele s špehom letos veliko boljša kakor lani. Ker ne dobijo mesarji prešičev, v roke za razprodajo na drobno, se ni bati, da bi šle velike množine masti ali špeha na tuje. Armada najbrž ne bo zahtevala tako znatnega števila prešičev kakor lani.

Pomanjkanje mleka je postalo po celih državi zelo občutno. Na vse kraje hodijo iz mest po mleko, toda nikjer ga ni veliko. Na Nižje Avstrijskem bi morali oddati velike množine sene za vojaštvo. Kmetje so naravnost povedali, da ne bo mleka za Dunaj, če jim vzamejo krmo. Zdaj pa so Dunajčani vzdignili hrup. Najbrž bodo dosegli, da ne bo treba tamošnjim kmetom sene oddajati. Za našega kmeta pa, ko je moral poleti oddati trikrat toliko sene kakor drugi, ni Ljubljana storila niti stopinje. Zdaj pa tarnajo, da ni mleka. Na Gornjem Avstrijskem je vlada sumila, da ženske premalo pomolzejo krave, ker je bilo mleka vedno manj. Naročila je mlekarje iz Predarlške. V par dneh so krave, ki so jih ti molzli, res dale precej več mle-

ka. Mi pa mislimo, da mleka najbrž ni bilo dosti več, le ženske so imele večjo mero.

Vedno bolj so začeli pritiskati na zgodnje klanje telet. V severnih deželah Evrope, kjer je mlekarstvo najbolj razvito, se vsako tele, ki se ne misli rediti, že zakolje, ko mlečva neha. Maso je malo slabše, toda mleko je tolikanj več vredno. Po mestih se zahteva, da bi se morala teleta 14 dni stara poklati. Kmetje smo s tem prav lahko zadovoljni.

Sicer je po severnih deželah res mlekarstvo zelo razvito. Mala Danska še zdaj proda na teden 100.000 kg masla. S tem maslom kupujejo od Nemcev premog, od Angležev pa blago za oblake in moko. Kaj je potem čudno, če se tudi pri nas menjavanje vedno bolj udomačuje. Za blago se še kaj dobi, za denar pa malo.

Laško vino. Z Laškega naši vojaki poročajo, da pijejo tam fino črno vino po 60 vin. Doma ga še po 4 K ne bodo dobili. Naj jim tekne, saj so ga zaslužili.

Žitno polje. Zdaj se res porabi vsak kotiček zemlje za obdelovanje. V Galiciji so skoro vse pašnike in pušče, katerih poprej niso nikdar obdelali, preorali in z žitom obsejali. Povsod je zdaj lepo rodovitno polje. Popoln uspeh se bo pokazal šele po vojski. V Argentini, Avstraliji in Ameriki so žitna polja zelo pomnožili. Še Angleži so veliko dosegli s spreminjavo pašnikov v žitno polje. Pridelali so letos 7.16 milj. kvarterjev (1 kvarter ima 8 mernikov in 11 bokalov) pšenice, za 330.000 kvarterjev več kakor lani; ovsu 10,87 milijonov kv. (tu se kaže, da Angleži domače žito najprej za živino porabijo), za 450.000 več kakor 1916, in ječmena 5,54 milj. kv., za 360.000 kv. kot 1916; torej skupno 1.900.000 q ali 19.000 vagonov več pridelka. To je že precej. Za nas je to važen nauk. Čez par let po vojski bo žita preobilo, če bo navadna letina. Zdaj delajmo, kakor zahtevajo razmere; toda svoje gospodarstvo moramo le na živinorejo postaviti.

Preskrba s semenskim žitom za pomladansko in poletno setev 1918.

Semensko žito za prihodnjo pomladansko in poletno setev bo oddajala Kmetijska družba in Žitni zavod.

Kmetijska družba oddaja v glavnem originalno seme in priznana semensko blago in sicer iz drugih dežel. Žitni zavod pa bo oddajal deloma domače, deloma tuje semensko blago.

Vsakdo, ki želi prejeti semensko žito od Kmetijske družbe, mora imeti potrjeno svojega županstva, da seme v resnici potrebuje. Istotako se mora vsak, ki želi prejeti seme od Žitnega zavoda, prigrasiti pravočasno pri svojem županstvu. Seme se sme naročiti samo pri enem mestu, ali pri Kmetijski družbi, ali pri Žitnem zavodu.

Da se pravočasno dožene in po možnosti pokrije potreba po semenskem žitu, velja za dolžnike, ki želijo prejeti seme od Žitnega zavoda, sledeče:

1. Če bo imel žitni zavod na razpolago jaro pšenico in jaro rž, jo bo oddajal kme-

tovalcem le proti zameni za domačo pšenico in rž. Pripominja pa se, da zavod ne prevzame nikake odgovornosti za plen jare pšenice ali jare rži.

2. Ostalo semensko žito pa prejmejo od Žitnega zavoda le tisti, ki ga sami nič nimajo. Kdor je pridelal kaj žita, ga mora v prvi vrsti porabiti za seme. Če ga mu manjka za prehrano, ima pravico pri svoji aprovizaciji zahtevati moko.

3. Kdor želi prejeti semensko žito od Žitnega zavoda, se mora zgledati pri svojem županstvu, da ga županstvo vpiše v prigrasilnico. Županstvo prejme za to potrebne formularje potom okrajnega glavarstva.

4. V prigrasilnico se smejo vpisovati le dotičniki, ki semena ne bodo prejeli od kod drugod (od sosedu potom zamene, ali od Kmetijske družbe) in ki seme v resnici potrebujejo, to se pravi, tisti, ki žita niso nič sejali, ali jim je vremenska nezgoda uničila pridelok. — Županstvo mora za vsakega prigrasenca vpisati poleg zaželjene množine semenskega žita tudi velikost ploskve, ki jo bo obsejal. — Za pravilno vpisovanje v prigrasilnico je županstvo odgovorno.

5. Županstvo mora poslati prigrasilnice najpozneje do 7. januarja 1918 c. kr. okrajnemu glavarstvu v pregled. Na poznejše prigrasitve se ne bo moč ozirati.

6. Žitni zavod bo oddajal prigrasencem semensko žito, kakor do sedaj, potom svojih žitnih misijonarjev.

Ljubljana, 15. decembra 1917.

Zavod za promet z žitom
ob času vojne
podružnica v Ljubljani.

Vojna čevljarna v Ljubljani razglasa vsled raznih vprašanj z dežele, da popravil po pošti ne sprejema, ker se nabere s tem preveč dela, ki mu sedanje osobe ne bi bilo kos. V popravilo se sprejemajo zato samo take obutve, ki jih stranke osebno prinesejo in odvzamejo. Zavod za pospeševanje obrti pa priporoča obrtnikom in čevljarjem, da ustanove vsaj po večjih krajih vojne popravilnice, kakor je to storil Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani z vojno čevljarno.

Slike in črtice z bojišč.

Miklavž je nosil.

Tam nekje z Italijanskega piše Anton Stražar:

V teh vojnih letih so nam minili že marsikateri prazniki brez vsega. Koliko vzdihov, ko smo na Božič ali pa Velikonoč jedli pičli črni kruh, za večerjo pa male ribice, ki so bile napol gnile. Po poljsko smo jih nazivali »moskali«. Takih ribic je bilo o Božiču leta 1916 na Moravskem polne sodčke. Kdor bi imel zaprt želodec, bi mu to zdravilo tako pomagalo, da bi bil kmalu »alarm«. O darilih, takozvanih »Liebesgaben«, ni bilo ne duha ne sluha. Narednik je pač prinesel par zavo-

jev cigaret, a so šle za med — po 20 vin. ena. V Galiciji smo imeli Božič kar trikrat skoraj zapored: enkrat je bil rusinski, drugič poljski, potem pa menda še judovski. Prvi dan sem praznoval sam zase, drugi dan s Poljaki, potem pa z Rusini — vedno pa v gladi in tužnosti.

Zdaj, ko jih je Lah dobil, se je pa takoj pokazalo v boljšem položaju. Miklavž je pri nas nosil že 2. decembra. Prinesel je vsakemu cel beli hlebec, kakršnega pri vojakih v teh treh letih še nisem jedel. Dalje smo dobili denar, tobak, cigarete, zraven pa še ruma. Dobro so se odrezali. Da bi le o praznikih bilo tako, pa sem zadovoljen. Vsem čitateljem mnogo pozdravov in lepo voščilo za Božič!

Iz solnčne Italije.

Dragi nam »Domoljub«! Po skoro enoletnem molčanju se moramo vendarle zopet enkrat oglasiti, in sicer tokrat globoko doli iz solnčne Italije. Jaz in tudi tovariši moji smo — hvala Bogu — še čili in zdravi ter vsak čas pripravljeni, Laha do Rima poditi, če mu sv. Duh poprej zmešane pameti ne razsvetli. Nam se še vedno precej dobro godi; imamo jesti in piti dovolj ter tudi dela, samo želja, videti zopet enkrat svoje ljube domače in našo krásno domovino, raste, dan na dan. Sovražnik nas je z vsem potrebnim dobro preskrbel in bi mu pravzaprav morali biti hvaležni za to; a mi smo postali čudni ljudje ter ga za to izkazano dobroto podimo le še vedno dalje in dalje. Je pač zaslužen plačilo, ki mora vsakega nasprotnika doleteti, če si hočemo pridobiti končni mir in blagor domovini! Ker so prazniki rojstva Gospodovega ravno pred durmi, želimo podpisani prav od srca vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« vesele božične praznike in tudi srečno novo leto, ki nam po božji milosti naj prinese toli zaželjeni mir, da se povrnemo po dolgem času zopet v krog svojih družin in v naročje naše krásne in ljube domovine. Srčne pozdrave vsem znancem v domovini in na bojiščih pošiljajo: podd. Maksim Zupanc, Celje; četov. Ivan Pogačnik, Breznica; peči France Verstovšek, Celje; Šimon Vodušek, Sv. Tomaž; Miha Pustek, Bizeljsko.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserati

Skrb za goriške otroke.

»Osrednji odbor za vrnitev beguncev na obnovu Primorja« (Dunaj I., Bankgasse števil. 2) me prosi, naj priporočim njihovo prizadevanje za begunske otroke. Potrebno je, da »otroke čimprej spravijo iz taborišč pod varnejšo streho naših kmetijskih posetnikov, posebno po štajerskem in Kranjskem. V taboriščih namreč jim grozi telesna in duševna poguba, lakota in bolezen. Precej pa je kmetijskih domov, ki bi pod svojo varno streho mogli sprejeti po enega ali po več otrok, kjer bodo preskrbljeni za dušo in za telo. Hodili naj bi v šolo in doma pomagali, kakor delajo domači otroci.« — Ker je zadeva nujna in izide naš škofijski list šele v novem letu, zato tem potom prosim vse vernike in gg. duhovnike, da bi se za to posebno delo krščanske ljubezni zavzeli iz ljubezni do malega Jezusa in iz hvaležnosti do Boga, ki je naše družine obvaroval doma in nam ni bilo treba bežati v tuje kraje in tam trpeti, umirati, izkazite usmiljenje sirotnim otrokom in jih vzemite pod streho. Vedite, da bo naš Zveličar vse, karkoli boste storili begunskim otrocičem, sprejel, kakor da ste njemu storili. Jaz sam bom pomagal po svojih močeh.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1917.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

Tedenska pratika.

Petek, 21. dec.: Sv. Tomaž, apostol. — Sv. Severin.

Sobota, 22. dec.: Sv. Flor. — Sv. Servaš, zaščitnik revežev.

Nedelja, 23. decembra, IV. adventna: Evangelij o Janezu Krstiniku, oznanjevalcu pokore. — Sv. Viktorija, devica in mučenica. — Sv. Kristina. — Sv. Teodul. — Sveti Marcel.

Ponedeljek, 24. decembra: Predbožična vigilijska. — Sv. večer. — Sv. Evgenija, muč.

Torek, 25. dec.: Božič — Rojstvo Kristusovo — Sveti dan. — Sv. Anastazija, muč.

Sreda, 26. dec.: Sv. Štefan, prvomuč.

Četrtek, 27. dec.: Janez Evang. — Sv. Fabijola, vdova.

Solnce vzhaja ob 7. uri 51 minut, zahaja ob 4. uri 7 minut.

Luna: Ščip 28. decembra ob 11. uri dopoldne.

Sv. Tomaž.

Sv. apostol Tomaž, imenovan dvojčič, je bil družabnik onih ribičev, ki jih je Jezus poklical in izvolil za apostole svoje Cerkve. Tri reči sporoča sv. pismo o njem, a te tri reči zadostujejo, da spoznamo njegovo značaj in njegovo srce, ki je bilo polno ljubezni do bližnjega, polno sočutja in poguma. Drugače je bil pa posebno previden v vsem, kar se mu ni zdelo povsem jasno. Ko je nekoč božji Zveličar govoril o stanovanjih v hiši nebeškega Očeta, je vprašal Tomaž v svoji preprostosti: »Gospod, mi ne vemo, kam greš, kako naj poznamo

pot?« — Ko se je Jezus pripravil v Betanijo do Lazarjevega groba, je bil božji apostol ves v skrbeh za božjega Učenika ter rekel svojim tovarišem: »Pojdimo tudi mi, da umrjemo z njim.« Po vstajenju se je pojavila v apostolu Tomažu nekaj bojazljiva malovernost. Ni hotel prej verjeti, da je Jezus od mrtvih vstal, dokler ni položil prsta v Jezusovo desno stran in se dotaknil njegovih ran. A rahlo očitane Jezusovo »Položi svoj prst semkaj ter bodi veren, pa ne neveren!« ga je tako ganilo, da je padel na kolena preden ter izrazil svojo živo vero, obenem pa globoko kesanje z besedami: »Moj Gospod in moj Bog!«

To in ono.

Sveta noč 1917.

Oj siva skala, sama čer
in vse okoli debel sneg;
granate v zraku zvižgajo,
da od gora odmeva jek...
In sveti je nočoj večer,
oj svet večer, oj sveta noč!
Doma gradijo jaslice,
jaz v strelskem jarku tu žedim,
od mraza in gladu drhtim —
od dražih in ljubečih src
tak daleč proč...

Že dobri leti dvakrat dve
vas nisem videl jaslice,
in rajske glorijske ne čul;
top smrtno pesem mi je rjul. —
Oj sveta noč, prelestni čas!
— Telo leden mi stresa mraz,
tak sam sem zapuščen ubog;
pri srcu mi je tak težko,
tako težko, tako mehko,
da spričo svojih bi nadlog
se zjokal kot otrok!...

V četrtič že, o Knez miru,
med gromom si topov rojen,
in jaz še v strelskem jarku tu
tako potrt in žalosten...
Srce s podvojeno močjo
nočoj mi hrepeni domov,
tja k jaslicam pod rodni krov!
Pri srcu mi je tak tesno,
solze zalivajo obraz. —
pa ne le jaz,
stotisoč src z menoj
ihli nočoj...

Vide.

Neki porednež je zapisal to-le: Na Dunaju ni nikjer dobiti ne kave, ne riza, ne čaja in še marsičesa pe. To namreč marsikdo verjame. Drugi vedo pa bolje. Vse se dobi: čaj kg za 130 K, kava kg za 80 do 100 K, riž kg za 60 K itd. Vse se dobi, samo povedati se ne sme, kdo je prodal in kdo je kupil, kajti to bi se reklo rvati proti neki od države priznani veriozgovedi. (»Kor. bl.« št. 22.)

Narava dela čudeže. Kmet Mihael Hochrieser iz Arzberga (ob češki meji) je bil leta 1914. ranjen pri Grodeku. Kroglja ga je zadela naravnost v usta, mu izbila več zob v spodnji čeljusti, nato pa ostala v vratu. Mož je bil superarbitriran, a ne operiran. Nosil je krogljo v sebi. Te dni ga je pa jelo nenadoma naganjati k hudemu kašlju. Močno zahrska in kroglja je bila zunaj. Narava ga je sama operirala.

Nekaj manjka. Neka gospa je prišla k slovečemu Windhorstu s prošnjo za ločitev zakona. »Moje življenje je neznošno pri tem možu.« začne tožiti. »Vsak večer pride natrkan domov, potem je umljivo, da nastane vihar.« — »Kaj pa napravite takrat?« vpraša Windhorst. — »Saj veste, da človek ne more biti miren, če ima opraviti s takim človekom.« — »Dobra gospi,« nadaljuje Windhorst, »jaz vem, da manjka v vašem stanovanju nekaj pohištva, in stear klečalnica. Ako bo prišel vaš mož pijan domov, pokleknite in molite, namesto da bi ropotali in se prepirali.« — Svēt je bil na pravem mestu in je dobro teknil.

Za razvedrilo.

Vojak stoji na samotni straži. Nebo je jasno, noč temna. Zraven njega na grajskem stolpu se prikaže zvezdoslovec z dolgim daljnogledom. »Kaj neki bo počel s to dolgo puško?« si misli vojak. »Pa proti nebu je pomeril!« — Naenkrat se utrne na onem delu neba, kamor je bil daljnogled obrnjen, zvezda. Zvezdni utrinek napravi svetlo črto po nebesnem svodu. — »Presneto vendar,« pravi vojak, »eno je že pogodilo!«

Spomenik ponesrečenemu letalcu. »Tukaj je padel z visočine drzen letalec. Stroji se mu je zelo poškodoval — a k sreči ga ne bo več rabil.«

Vprašanja in odgovori.

R. S. v Zagrebu: Poskusite počasi, brez strahu in brez ozira na težave — govoriti. Jecljanje je organska napaka; saj Vas to nič ne bega in ne moti. Ako si priborite potrebno mirno razpoloženje, je že veliko doseženo. Navadite se vsako besedo razločno, počasi in glasno izgovarjati, pa bo šlo. Nekateri svetujejo za vajo pred vsako besedo postaviti črko (glas) »i«.

J. P. — Pečine: Podoljaka (po naše: nizozemska) gubernija meji na vzhodno Galicijo in leži severno od Besarabije, oziroma reke Dnjestra. Glavno mesto Kamenec-Podolski je oddaljeno nekaj kilometrov od naše meje. Rуска fronta gre skoraj ob meji, vendar pa še deloma po avstrijskem ozemlju. — Svetilki z imenom »Krevit« — ne poznamo. Morda ste mislili na svetilke s karbidom (imajo jih kolesarji), morda na acetilensko luč, kakršna je po železniških vozovih. Vprašajte pri kakih trvdki, ki trguje z bicikli.

V. J. — Zeje: »Knjigo o življenju« naročite lahko v »Katol. bukvarni« v Ljubljani. Prav te dni je izšla tudi knjiga o govodoreji. »Slovenski Gospodar« stane 8 K na leto in se tiska v Mariboru.

V. J. — Zeje: Še premalo oglašeno; predvsem pa manjka pesniškega poleta.

X. Y. — Kočevje: Cene tostran so povsem izenačene. Na Ogrsko pa moč naših poslancev ne sega. Mi imamo svoj Dunaj, oni ob Vaši meji pa Budimpešto. Prav bi bilo, če bi bila cena klavni živini v obeh državnih polovicah enaka. Kje je krivda?

M. P. — Amstetien: Q zmazlem krompirju, ki se da še rešiti, da je užiten, če ni zamujeno, smo pisali v zadnji številki »Domoljuba«.

J. Z., Feldp. 426: Natančnejšega nismo nikjer nič brali, kakor to, kar je bilo zapisano. Gre za take osebe, ki so izločene.

M. T. — Petrovas: V Ljubljani smo dobili po 1 kg pa osebo.

J. Š. — Mirna: Vaše vprašanje ponatiskujemo zaradi zanimivosti v celoti. »Kako to, da ima letos korenje in repa tako ceno? Saj je vendar to najcenejša krma in priprosta svinjska piča! A danes se zdi, da je za mestno prebivalstvo repa več vredna nego krompir. Krompir ima ceno 20 K (100 kg), repa (tudi korenje) pa že sedaj 40 K. Kmetje zdaj premišlujejo, če ne bi kazalo vnaprej samo repo in korenje pridelovati — za mestno prebivalstvo. Ali bo tudi drugo leto taka zmeda?« — Po odgovor bi se bilo treba obrniti na ministra Höferja, ki je načelnik c. kr. državne urada za prehrano. Obenem pa vidite, da so mestni ljudje v sedanjih časih zares rezevi in pomilovanja a tudi usmljena vredni.

Poštni nabiralnik. Konec »Listka« bo nastanjen v zadnji (52.) številki »Domoljuba«; zdaj je bila zadrega za prostor. — Pozdravi naših vrlih prijateljev-vojakov, ki so došli te dni — prihodnjic.

Književnost.

Govodoreja. Spisal Rado Legvart, deželni mlekarski in živinorejski nadzornik v Ljubljani. Ker je to knjigo spisal veččak s temeljito teoretično podlago in dolgoletno praktično izkušnjo, je posebno za naše živinorejce velikega narodnogospodarskega pomena. Knjigo naj v

omislil vsak slovenski živinorejec. Opremljena je z mnogimi slikami in tabelami in velja 3 K 40 vin. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Živinorejci, ki se ravnajo po navodilih te knjige, bodo dosegli najlepše uspehe, zato je tudi znesek, izdan za tako strokovno knjigo, najbolje naložen.

Slovarji slovenskega in nemškega jezika so med vojsko skoro vsi pošli in je med večimi slovarji na razpolago sedaj še temeljiti **Wolf-Pleteršnikov Slovensko-nemški slovar** v dveh obširnih zvezkih, ki velja broširan 16 K (vezan se sedaj ne dobi), dalje je na razpolago v istem obsegu tudi **Wolf-Cigaletov nemško-slovenski del**, ki velja 7 K in se dobi tudi samo broširan. — Oba slovarja sta na razpolago v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

SKRIVALNICA.

Ze zopet nesreča pri hiši!
Kaj zdaj tudi vzrok bodo miši?
Kdo tu se je moral vrteti
in tja v ogledalo zadeti?
Najbrž je to Jakcevo delo,
zato pa koj proč ga je vzelo.

Nasproti glavne pošte

v Ljubljani 15

kupiš po ceni in dobro zlatino, dobrodoče švicarske ure, uhane, prstane, svetinje i. t. d.

Kupim

staro zlato, briljante, srebro po visokih cenah.

Lastnik tvrde: **F. Cuden Sin**
samo v **Selenburgovi ulici št. 7.**

Sošdna potreba!

KUPIM VSAKO MNOŽINO OGLJA.

Cenjene ponudbe z navedbo množine in cene na upravništvo »Domoliuba« pod šifro »Oglje št. 3188«.

ODPELJANA je bila 12. novembra t. l. majhna, rujava **psica** s črnim gobcem, ki sliši na ime »keti«. Kdor bi kaj vedel o nji, naj naznani proti nagradi **FRANC JEVCU**, Lipe, pošta Studenec-Ig. 3282

Vajenca

za mizarstvo obrt, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejme **Ivan Peternelj**, mizarški mojster, Škofja Loka. 3293

PROŠNJA.

Začetkom tek. leta prišel je neki invalid k Mariji Prosen, prodajalki v Ljubljani, Vel. Colnarska ulica št. 1, ter ji sporočil, da je bil skupaj z njenim možem Leonhardom Prosen v Karpatih v ognju proti Rusom. Ker sta bila lačna, podala sta se iz strelskega jarka k nekemu drevesu ter sta tam zauživala konservo, katero je dal dotični invalid in komis, katerega je dal njen mož, Leonhard Prosen. Priletela je granata, ki je Leonharda Prosen ranila v prsi in trebuh, njegovega kamerada — tega invalida — pa v nogo. Umirajoči Leonhard Prosen prosil je svojega kamerada, naj sporoči njegovi ženi, da je on, Leonhard Prosen, umrl. Dotični invalid bil je priča, ko je Leonhard Prosen svojo dušo izdihnil, ker so njega samega že pozneje odnesli z mesta. Ta invalid pravil je Mariji Prosen, da je iz šmarske fare doma, imena pa ji ni povedal. — Marija Prosen prosi nujno tega invalida, naj čim prej naznani svoj naslov njej sami ali pa odvetniški pisarni dr. Frana Poček-a v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 11. 3251

3 vajence

krepke fante poštenih staršev, sprejme v pouk **AVG. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. Stanovanje in hrana v hiši.

500K
vam plačam
ako v
šib ker, in o. sa, brada-
vie in trde kože tekem
3 dni s korenino brez
bolečin se odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončku s namste-
venim pišmom K 275, 3
lončki K 550, 6 lon-
čkov K 850.
Kemény Kaschau
(Kassa), posni predal
12.600 Ogrsko.
100.000 zabvalnic.

Polhove kože

kupuje po najvišjih cenah

D. Köhner,

veletrgovina s kožami
in kožuvinovino.

Lipsko, Brühl 47.

Posiljate v zavojih po
5 kg se prosijo po po-
šti, za kar se takoj od-
pošlje odpadli znesek.

PREKLIC.

Podpisana sem **Fr. Lamberšku** iz Podgorja hiš. št. 81 očitala, da mi je v noči od 11. na 12. novembra v družbi drugih zlikovcev vzel leseno klop izpred moje hiše ter jo neznano kam odnesel.

Ker pa se je izkazalo, da je imenovan pri celi stvari povsem nedolžen, preklicujem te moje žaljive besede, katere sem v razburjenosti in vsled nepažnih obvestil izgovorila, ter se mu zahvaljujem, ker je od tožbe odstopil.

V Podgorji, dne 2. grudnia 1917.

Marjeta Plevel,

3175 posest. in gostil. v Podgorji št. 86.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri-meša 2 krat na teden krmil. ena pest polna „**Mast n**“ to je dr. pl. **Trnkóczya redilni prasek**. „**Mast n**“ Paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poštnine prosto, 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zredu.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnam. na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „**Mastin**“.

Framydol

je sredstvo za pomla-
čenje las, ki rdeče svetle
n sive lasse in brade za rano temno-pobar-
va. I steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol

je reznata voda, ki živo por-
deči bleda lica. Učinek je ču-
dovit. I steklenica s poštni-
no vred K 270. Povzete
4 vinar ev več. Naslov za naročila

JAN GRULICH, drožerija pri anglezi,
Brno 641, Morava.

Zavarovanje na vojno posojilo

Do K 5000— brez
zdravniške preiskave!

Za nabavo

Brez poviška za voja-
ke na bojnem polju!

K 1000 VII. vojnega posojila

se plača

	letno	poluletno	četrtletno	mesečno
v 12 letih	K 63—	K 32:10	K 16:30	K 5:55
„ 15 „	„ 48—	„ 24:40	„ 12:40	„ 4:25
„ 20 „	„ 35—	„ 17:35	„ 9:10	„ 3:10

Za primer smrti se izplača dedičem tako polno vojno posojilo.

Nezapadnost hranilnih vlog. — Police se morejo odkupiti ali obremeniti od prvega hipa naprej.

Kdor sklene n. pr. zavarovanje za 1000 K na 12 let, pa ustavi plačevanje premij po preteku prvega leta, se mu izplača — neglede na morebitne male razlike — K 59:46, če tudi je bil zavarovan celo leto. Zavarovanje ga je stalo torej le K 3:54.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo:

Najnižje premije!
Polni obrestni prebitki
v prid zavarovancem!

deželna poslovalnica c. kr. avstr. vojašk. zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1, okrajne poslovalnice in njih pooblaščencl

Zahtevajte pojasnila o naših otroških zavarovanjih!

novi cenik

s kolektarjem in vojnimi urami po najnižjih cenah. Tudi po pekatih zastoni. Na obilni obisk vladno 449

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Št. 1007. Brezbrn prstan v 6 zveznih barvah emajlizan K 3.50.

Cene brez poveška.

Le 2 K 90 h stane pri nas mali bot. aparat „Omega“, vel. slike 4x4 kompl. z malo opremo - natanč. navod. za začetnike. Aparat „Perfekt“, vel. 4 1/2 x 6 z motnim steklom, dvojno kaseto, dober objekt in malo opremo ter navodilom za začetnike le K 8.

Zaključna kamera „Gestrin“ vel. 9x12; fina izvršitev z vsem potrebnim opremljenjem, s razne lege, prima akromas. leča, kompl. s kovinsko kaseto in navodilom dokler v val. gl. le K 67. 20 a zaključna omara za vojaštvo za plošče in filme, spna oolika vel. 4 1/2 x 6 le K 57.00; vel. 6x8 le K 67.20. Pošilja po povzetju. Poština 1. Expert „Perfekt“, Dunaj VII. Nonstiftg. 137/162.

Srbečico, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a Izvir. „rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2.80 veliki K 4 — porcija za rodbino K 11.—. Zaloge za Ljubljano in okolico; Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

➡ Izmed umetnih gnojil se dobi sedaj
➡ samo

kajnit

Kalijeve soli tudi v spomladi ne bo. Kdor rabi kajnit, naj takoj piše na Fr. MULEC, GRAZ, Felix Dahnplatz 6. Sprejemajo se samo naročila na cel vagon. 3294

Kranjska deželna podružnica
s. a. deželne šiviljenjake in ranne nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II
sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojntm riziko, otroških dot. rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.
Zavod temelji na vsajemnosti. — Prospekti zastoj in poštino prosto. Spisobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1987

Sijajno bodočnost
Imajo turške in nove srečke avstrijskega kraljevega križa vreden njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka sadena! Glavna dobilka 2107
1,000,000 kron!
Natančno poizvedite z jrgrejnimi načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovo zastopstvo 12, Ljubljana.

Avtomatična past
za podgane K 6-20, za miši K 4-00, Jove brez nadzorstva do 40 hiš-vaht v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-90. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zabvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neullagg. 26-L.

Čevljarske pomočnike

sprejema v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3245

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in manjših množinah tvrdka 2353
Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

LJUDSKA POSOJILNICA
registrowana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani
sprejema prijave na
sedmo 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo
po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:
I. davka prosto 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo **K 91.54**
II. davka proste 5 1/2% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—**
Urednosni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Vojna zapesna ura

natančno regul. in r. dpa. Nikel ali jeklo K 12— 14— 20.— a radij. svetiln. kazal. K 14— 20.— 24.— v sreb. okr. K 18— 24.— 32.— a rad. svet. kaz. K 20.— 32.— srebr. zap. urana elast. K 20.— 25.— 40.— 14 k. zlate zapesna ura na elast. K 100.— 120.— 140.—. Ilustro. pisemno. Nikak. risko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Jamstvo. Pošilja po povzetju. Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik Brnx št. 1535 (Čosko.) Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik.

Zastoj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrnine, zlatnine, godbenih predm. Violine in višle. Dobro bar. po K 14, 20, 25, 18, 25, 35, 50, 2 vrstne harmonike po K 70, 80, 100, 120; 3vrstne harmonike po K 180, 200, 240, 280. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošiljat. po povzetju ali predplačilu. Raspošiljalnien!

JAN KONRAD, e. in kr. dvor. sbk. Mest (Brnx) št. 1750, Čoske.

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

izvršuje natančno po naročilu **Katoliška tiskarna v Ljubljani.**

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno **v Ljubljani, Kongresni trg šte. 19**, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848/40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %.

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pridelkov kupuje **SEVER & URBANIČ**, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

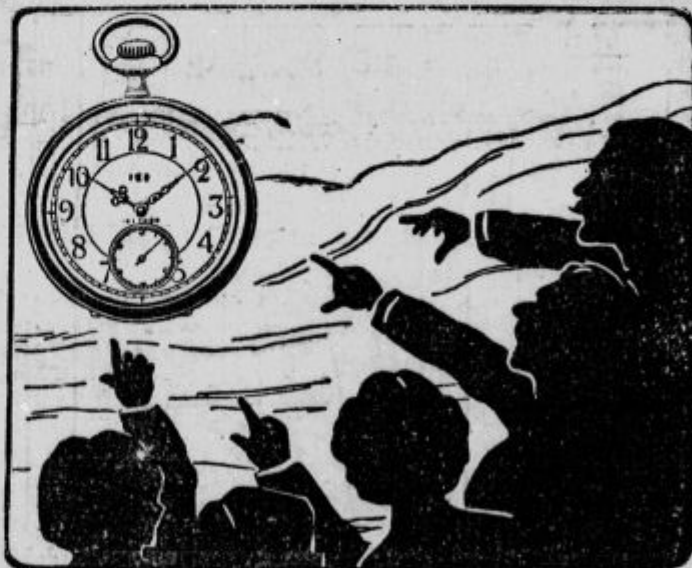
vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstrsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče **zamenjam!**

- Kovinaste ure po K 22— 26— 32— 40— 60.—
- Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100.—
- Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
- Usnjate verižice po K 1:60 2:80 4:80

Zlatnina in srebrnina v bogati izberl!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, dar' itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica .

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice,

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur,

Nobene podružnice.